

Latvijas Kokmateriālu pircēju biedrība
Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrība
Vienotā konsultatīvā padome
SIA "Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība"

**Faktisko raukumu piemērošana, uzmērot apaļos
kokmateriālus individuāli ar uzmērīšanas paņēmienu
tievgaļa caurmēra mērījums, izmantojot raukumu**

Izmaiņas 28.09.2022.

Rīga

Faktisko raukumu piemērošana, uzmērot apaļos kokmateriālus individuāli ar uzmērīšanas paņēmieni tievgaļa caurmēra mērījums, izmantojot raukumu

PROCEDŪRA Nr.VKP3/2018 (*izmaiņas 28.09.2022.*)

Saturs

1	Vispārīgā informācija.....	3
2	Faktiskā raukuma aprēķina metodika	3

1 Vispārīgā informācija

Saīsinājumi:

AUI – apaļo kokmateriālu tilpuma automatizētā uzmērīšanas ierīce (“līnija”)

Faktiskais raukums – kokmateriālu pircēju un pārdevēju kopīgi izveidotās organizācijas akceptēts aprēķina rezultātā iegūts apaļo kokmateriālu raukums, kas balstīts uz iepriekšējo 5 gadu veikto kontrolmērījumu vidējo svērto raukumu, ko kokmateriālu pircēju un pārdevēju kopīgi izveidotā organizācija rekomendē izmantot apaļo kokmateriālu uzskaitē.

Procedūras mērķis:

Atbalstīt kokmateriālu pircēju un pārdevēju kopīgi izveidotās organizācijas izvirzīto kokmateriālu uzmērīšanas precizitātes mērķu sasniegšanu.¹ Visi Latvijas apaļo kokmateriālu tirgus dalībnieki aicināti izmantot šo procedūru darījumos ar apaļajiem kokmateriāliem un to uzskaitē.

2 Faktiskā raukuma aprēķina metodika

Raukuma aprēķina formula periodam:

$$s = \sum \frac{d_r - d_t}{n}, \text{ kur:}$$

s - raukums, 2 zīmes aiz komata, cm/m;

d_r – resgaļa caurmērs bez mizas, rezultāts izteikts ar 1 zīmi aiz komata, cm;

d_t – tievgaļa caurmērs bez mizas, rezultāts izteikts ar 1 zīmi aiz komata, cm;

l – garums, rezultāts izteikts ar 2 zīmēm aiz komata, m;

n – kontrolsortimentu skaits, gab.

Raukuma aprēķina formula vienam sortimentam:

$$s = \frac{d_r - d_t}{l}, \text{ kur:}$$

s - raukums, 2 zīmes aiz komata, cm/m;

d_r – resgaļa caurmērs bez mizas, rezultāts izteikts ar 1 zīmi aiz komata, cm;

d_t – tievgaļa caurmērs bez mizas, rezultāts izteikts ar 1 zīmi aiz komata, cm;

l – garums, rezultāts izteikts ar 2 zīmēm aiz komata, m.

Raukuma aprēķināšanā izmanto trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma sniedzēja datus, kas iegūti uzmērot kontrolsortimentus ar paņēmieni - caurmēru mērījumi ar 1 m intervālu (Procedūras Nr. VKP1/2018 Pielikums Nr. 1).

¹ Saskaņā ar Biedrību 23.03.2018. 5.b. lēmumu - par tilpuma noteikšanas precizitātes mērķi izvirzīt vidējo novirzi +/- 3% apjomā un standartnovirzi 7,0% apjomā

Aprēķinātie raukumi tiek apkopoti raukumu tabulās, kurās tiek norādīta koku suga, laika periodi, caurmēru grupas – no 9.0 līdz 27.9 cm un virs 28 cm, un faktiskais raukums gadā, uz kuru attiecas.

1. tabula

Caurmēru grupa/Skaits	Aprēķinātais raukums					Faktiskais raukums (gads, uz kuru attiecas)
	Gads N-4	Gads N-3	Gads N-2	Gads N-1	Gads N	
No 9,0 līdz 27,9 cm	S_1	S_2	S_3	S_4	S_5	
Virs 28 cm	S_1	S_2	S_3	S_4	S_5	
Skaits (no 9,0 līdz 27,9 cm)	n_1	n_2	n_3	n_4	n_5	
Skaits (virs 28 cm)	n_1	n_2	n_3	n_4	n_5	

Faktiskā raukuma aprēķina formula:

$$R_{faktiskais} = \frac{S_1 * n_1 + S_2 * n_2 + S_3 * n_3 + S_4 * n_4 + S_5 * n_5}{\sum n}, \text{ kur:}$$

$R_{faktiskais}$ – faktiskā raukums, cm/m (rezultāts izteikts ar 2 zīmēm aiz komata);

S_1, S_2, S_3, S_4, S_5 – konkrētā laika periodā, atbilstoši raukuma tabulai, aprēķinātie raukumi;

n – kontrolsortimentu skaits, gab.

Nākamajam gadam piemēro **secīgi** iepriekšējo 5 kalendāro gadu faktisko raukumu.

Faktisko raukumu, izdalot stumbra pirmo nogriezni (1. pielikums "Faktisko raukumu piemērošana priedei atsevišķi izdalot stumbra pirmo nogriezni" procedūrai Nr. VKP3/2018), pielietot tikai, lai novērstu apaļo kokmateriālu tilpuma noteikšanas sistemātisko novirzi ārpus noteikto mērķu robežām, ja par to atbilstoši vienojas trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma sniedzējs un automātiskās uzmērīšanas ierīces īpašnieks.

Priedes stabu raukumu apkopo raukuma tabulā balstoties uz 2. Pielikumu "Faktisko raukumu piemērošana priedes stabiem". Tabulā tiek norādīta koku suga un sortiments, laika periodi, sortimentu skaits aprēķina periodā un faktiskais raukums gadā, uz kuru attiecas.

Informācija par aktuālajiem faktiskajiem raukumiem pieejama kokmateriālu pircēju un pārdevēju kopīgi izveidotās organizācijas un trešās puses uzmērīšanas pakalpojuma sniedzēja interneta mājas lapās.